

Kommunikationsutskottet

Förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2022

INLEDNING

Remiss

Förvaltningsrådets berättelse till riksdagen om Rundradions verksamhet 2022 (B 3/2023 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande Sinuhe Wallinheimo, Rundradions förvaltningsråd
- överinspektör Roosa Patrakka, kommunikationsministeriet
- verkställande direktör Merja Ylä-Anttila, Rundradion.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

(1) Utskottet anser att berättelsen från Rundradions förvaltningsråd ger en koncis och heltäckande bild av förvaltningsrådets och Rundradions verksamhet under 2022. Berättelsen ger dessutom en allmän bild av situationen och utmaningarna på mediemarknaden samt de förändringsfaktorer och andra omständigheter som påverkar dem.

Rundradions lagstadgade uppgifter

(2) Utskottet betonar betydelsen av Rundradions lagstadgade allmännyttiga uppgift och konstaterar att dess roll som producent och förmedlare av tillförlitlig och aktuell information accentueras ytterligare i den rådande säkerhetspolitiska miljön. Vålfungerande allmännyttig rundradioverksamhet av hög kvalitet bidrar till att främja en jämlik medieanvändning och stärka medborgarnas delaktighet i samhället. Utskottet anser också att Rundradion har en central roll i att upprätthålla den inhemska kulturen och tillgodose behoven hos de i lag fastställda språkgrupperna, minoriteterna och specialgrupperna. Att producera inhemska program på Finlands båda officiella språk är en viktig uppgift i ett läge där mediefältet och medieutbudet internationaliseras. Utskottet anser också att det kan vara mycket viktigt att producera till exempel pålitligt nyhetsinnehåll på ryska med tanke på vårt lands ryskspråkiga befolknings tillgång till information.

Betänkande KoUB 1/2023 rd

(3) Utskottet välkomnar att Rundradion har reviderat sina beredskapsplaner för att säkerställa tillförlitlig informationsförmedling under alla förhållanden. Uppgifterna i anslutning till försörjningsberedskapen och myndighetskommunikationen måste även i fortsättningen kunna skötas oberoende av förändringsfaktorerna och den tekniska utvecklingen. Utskottet anser att Rundradion i bästa fall kan ha en central roll när det gäller att bygga upp nationella gemensamma erfarenheter och nationell samhörighet samt vid behov bidra till att stärka den mentala kriställigheten och resiliensen.

(4) Enligt uppgift är förtroendet för Rundradions verksamhet högt också i ett internationellt perspektiv. Enligt Digital News Report vid Reutersinstitutet anser 87 procent av medborgarna att Rundradions nyheter är mycket eller ganska tillförlitliga, och 79 procent menar att offentligt finansierade nyhetstjänster är mycket eller ganska viktiga för samhället. Enligt berättelsen når Rundradion varje vecka i genomsnitt 94 procent av finländarna.

(5) Utskottet välkomnar att Rundradion utifrån enkätundersökningar allmänt taget verkar ha lyckats väl med sina lagstadgade uppgifter.

Utveckling av verksamheten

(6) Utskottet betonar att Rundradions verksamhet behöver vidareutvecklas, att också den kritiska responsen bör beaktas och att det bland annat bör bedömas hur man ännu bättre kan säkerställa att olika åsikter lyfts fram och att verksamheten är objektiv och oberoende. Dessutom är det nödvändigt att i större omfattning än i dag hitta fram till de grupper som är svåra att nå.

(7) Utskottet noterar också att åtkomsten till Rundradions innehåll i och med förändringarna i medieanvändningen och den tekniska utvecklingen nödvändigt förutsätter att utvecklingen förutses i tillräckligt god tid och att distributionskanalerna och nya digitala tjänster utvecklas. Utskottet anser det viktigt att också övergången till DVB-T2-teknik sköts på ett kontrollerat sätt och så att så få medborgare som möjligt ställs utanför möjligheten till högupplösningssändningar.

(8) Enligt utskottet är det viktigt att trygga den journalistiska friheten och självständigheten i Rundradions verksamhet och utvecklingsarbete. Här är det också av särskild betydelse hur väl finansieringen av Rundradion räcker till. Enligt uppgifter till utskottet söker Rundradion på bred front olika sätt att effektivisera verksamheten. Utskottet anser det viktigt att Rundradions finansiering också i fortsättningen kan tryggas på det sätt som dess lagstadgade uppgifter förutsätter.

(9) Utskottet betonar under innevarande valperiod bland annat hur viktig den parlamentariska arbetsgrupp som utreder Rundradions uppgifter och finansiering är för att utveckla Rundradions verksamhet.

De regionala redaktionernas särskilda betydelse

(10) Utskottet anser att Rundradions breda nät av regionala redaktioner och kontinuiteten i den regionala verksamheten är ytterst viktiga för regionernas livskraft och för att bevara den regionala kulturen. Regionala teman och det innehåll som de regionala redaktionerna producerar måste utnyttjas bättre än för närvarande och i större utsträckning lyftas fram också på riksnivå.

Betänkande KoUB 1/2023 rd

Vikten av samarbete

(11) Utskottet anser det viktigt att bevara mångfalden på den inhemska mediemarknaden. För att säkerställa detta är det också viktigt att marknadsaktörerna samarbetar. Vid bedömningen av regleringslösningar och andra lösningar som gäller Rundradion måste man beakta de samlade ekonomiska och andra konsekvenserna för hela mediefältet.

(12) Förvärv som påverkar Rundradions rättigheter och tjänster är av väsentlig betydelse för livskraften hos hela den inhemska kreativa sektorn och för upprätthållandet av den inhemska kulturen. Genom samarbete mellan medieaktörer kan man också försöka finna metoder som säkrar redaktörernas journalistiska arbetsro.

(13) Utskottet betonar också vikten av ett starkt nordiskt samarbete kring plattformar och innehåll.

Tidpunkten för berättelsen

(14) Utskottet har upprepade gånger i sina betänkanden påpekat att det skulle underlätta riksdagsbehandlingen av Rundradions förvaltningsråds berättelse om berättelsen gavs betydligt tidigare på våren.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 3/2023 rd.

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Betänkande KoUB 1/2023 rd

Helsingfors 15.9.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jouni Ovaska cent
vice ordförande Timo Furuholm vänst
medlem Marko Asell sd
medlem Heikki Autto saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Pinja Perholehto sd
medlem Anne Rintamäki saf
ersättare Tomi Immonen saf
ersättare Jaana Strandman saf.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.